

USNESENÍ

Krajský soud v Brně rozhodl v senátu složeném z předsedy Mgr. Milana Procházky a soudců Mgr. Jana Čížka a JUDr. Terezy Matuškové ve věci

žalobkyně: **obec Prštice,**
sídlem Hlavní 1, Prštice
zastoupená advokátem Mgr. Radovanem Vrbkou
sídlem Rašínova 2, Brno

proti
žalovanému: **Krajský úřad Jihomoravského kraje**
sídlem Žerotínovo nám. 3, Brno

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 6. 5. 2025, č. j. JMK 674/2025,

takto:

- I. Žaloba se odmítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Vymezení věci

1. Žalobkyně jako územní samosprávný celek je povinným subjektem ve smyslu § 2 odst. 1 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění zákona č. 197/2024 Sb. (dále jen „zákon o svobodném přístupu k informacím“).
2. Žalobou podle části třetí, hlavy druhé, dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) podanou dne 4. 7. 2025 se žalobkyně domáhá zrušení rozhodnutí ze dne 6. 5. 2025, č. j. JMK 674/2025 (dále jen „napadené rozhodnutí“), jímž žalovaný rozhodl o stížnosti na postup při vyřizování žádosti o informace podané společností Property MD III a.s., IČO: 14101599, sídlem Na hřebenech II 1718/10, Nusle, Praha 4 (dále jen „žadatel“). Žalovaný napadeným rozhodnutím přikázal žalobkyni podle § 16a odst. 6 písm. b) zákona o svobodném přístupu k informacím, aby vyřídila žadatelem podanou žádost o informace v souladu se zákonem o svobodném přístupu k informacím, tj. aby požadovanou informaci žadateli elektronicky poskytla do 15 dnů, případně aby v téže lhůtě vydala rozhodnutí o odmítnutí žádosti.
3. Z obsahu žaloby a žalobkyní předloženého napadeného rozhodnutí vyplývá, že žadatel dne 16. 1. 2025 písemně požádal žalobkyni o poskytnutí následujících informací:
 1. *Kopii návrhu změny č. 1 územního plánu obce Prštice (dále jen „změna č. 1 ÚP“);*
 2. *Informaci o datu vyvěšení a datu sejmutí návrhu změny č. 1 ÚP (v případě jeho vyvěšení na úřední desce), případně o datu jejího zveřejnění a ukončení zveřejnění (v případě jeho uveřejnění způsobem umožňujícím dálkový přístup);*
 3. *Informaci, zda obec pořizuje regulační plán k územnímu plánu obce Prštice;*

4. Kopii zápisu z veřejného projednání návrhu změny č. 1 ÚP, které se konalo dne 5. 5. 2022 od 10:00 hod. v budově Obecního úřadu v Prsticích;

5. Doložení námitek a připomínek k návrhu změny č. 1 ÚP.

Žadatel současně v žádosti výslovně uvedl, aby mu požadované informace byly poskytnuty „formou elektronické kopie předmětného dokumentu, zasláním do datové schránky.“

4. Žalobkyně na žádost odpověděla přípisem ze dne 28. 1. 2025, v němž sdělila žadateli, že požadované dokumenty a listiny jsou k dispozici k nahlédnutí u jejího obecního úřadu ve stanovených úředních hodinách. (Lze poznamenat, že žadatel následně podal dne 4. 3. 2025 znovu tutéž žádost, na níž žalobkyně odpověděla přípisem ze dne 7. 4. 2025 tak, že pouze odkázala na vyřízení předchozí žádosti.)
5. Žadatel podal dne 4. 2. 2025 stížnost proti postupu žalobkyně při vyřizování žádosti § 16a odst. 1 zákona o svobodném přístupu k informacím. O této stížnosti rozhodl žalovaný způsobem uvedeným v bodu 2 tohoto rozsudku.
6. Žalobkyně má za to, že napadeným rozhodnutím byla zkrácena na svých veřejných subjektivních právech, neboť jí žalovaný uložil povinnost v rozporu s právními předpisy a skutkovým stavem věci. Žalobkyně požadované informace poskytla, neboť odkázala žadatele na jejich umístění a umožnila mu osobní nahlédnutí. Pokud toho žadatel nevyužil, domáhá se vytvoření zcela nové informace nebo poskytnutí informace, kterou nemá žalobkyně k dispozici. Žadatel zahrnuje žalobkyni podáváním žádostí o informace, které zcela neúměrně zatěžují její chod a způsobují jí neúměrnou zátěž.
7. Soud se zabýval v první řadě otázkou, zda jsou splněny podmínky přípustnosti a projednatelnosti žaloby.
8. Podle § 2 odst. 1 zákona o svobodném přístupu k informacím *jsou povinnými subjekty, které mají podle tohoto zákona povinnost poskytovat informace vztahující se k jejich působnosti, státní orgány, územní samosprávné celky a jejich orgány a veřejné instituce.*
9. Podle § 16 odst. 1 zákona o svobodném přístupu k informacím *může stížnost na postup při vyřizování žádosti o informace podat žadatel,*
 - a) *který nesouhlasí s vyřízením žádosti způsobem uvedeným v § 6,*
 - b) *kterému po uplynutí lhůty podle § 14 odst. 5 písm. d), § 14 odst. 6 nebo § 15 odst. 3 nebo po uplynutí lhůty pro vyřízení žádosti o informace stanovené v rozhodnutí podle odstavce 6 písm. b) nebyla poskytnuta informace nebo předložena konečná licenční nabídka a nebylo vydáno rozhodnutí o odmítnutí žádosti,*
 - c) *kterému byla informace poskytnuta částečně, aniž bylo o zbytku žádosti vydáno rozhodnutí o odmítnutí,* *nebo*
 - d) *který nesouhlasí s výší úhrady sdělené podle § 17 odst. 3 nebo s výší odměny podle § 14b odst. 2, požadovanými v souvislosti s poskytováním informací.*
10. Podle § 16 odst. 6 písm. b) zákona o svobodném přístupu k informacím *nadřízený orgán při rozhodování o stížnosti podle odstavce 1 písm. a), b) nebo c) přezkoumá postup povinného subjektu a rozhodne tak, že povinnému subjektu přikáže, aby ve stanovené lhůtě, která nesmí být delší než 15 dnů ode dne doručení rozhodnutí nadřízeného orgánu, žádost vyřídil, případně předložil žadateli konečnou licenční nabídku, a neshledá-li důvody pro odmítnutí žádosti v případě, kdy dostupné informace o právním a skutkovém stavu nevyvolávají důvodné pochybnosti, postupuje obdobně podle § 16 odst. 5.*

11. Podle § 46 odst. 1 písm. c) s. ř. s. *soud usnesením odmítne návrh, jestliže byl podán osobou k tomu zjevně neoprávněnou.*
12. V daném případě není sporu o tom, že žalobkyně vystupovala v dané věci v postavení povinné osoby ve smyslu § 2 odst. 1 zákona o svobodném přístupu k informacím, na niž se žadatel obrátil s žádostí o poskytnutí informací. Předmětem žádosti byly informace, jež se týkají územního plánování obce, tedy otázek jejího územního rozvoje, což je činnost spadající do samostatné (samosprávné) působnosti obce. [A to i přesto, že samotný proces přípravy územního plánu (a jeho změn) je zpravidla svěřen do rukou pořizovatele, jenž vykonává tuto činnost v přenesené působnosti.]
13. Jelikož se požadované informace týkaly samostatné působnosti žalobkyně, tak i při vyřizování postupovala obec v samostatné působnosti (viz § 20 odst. 6 zákona o svobodném přístupu k informacím). Dohled nad zákonností postupu žalobkyně jako povinného subjektu je zákonem (§ 178 odst. 2 druhá věta zákona č. 500/2004 Sb., správní řád ve znění pozdějších předpisů) svěřen do působnosti nadřízeného orgánu, tj. krajského úřadu. A vůči němu, i když jde o informace poskytované v rámci samostatné působnosti obce, vystupuje žalobkyně v postavení podřízenosti – nadřízenosti. Uplatňuje se zde tedy princip subordínace, byť v modifikované podobě, neboť nadřízený krajský úřad nemá např. pravomoc si věc atahovat a rozhodnout o ní sám podle § 16 odst. 6 písm. c) zákona o svobodném přístupu k informacím.
14. Žalobkyně nevystupuje při poskytování informací jako subjekt nesoucí a chránící vlastní subjektivní práva, ale jako orgán veřejné správy (územně samosprávný celek), kterému jsou jako povinnému subjektu uloženy povinnosti podle zákona o svobodném přístupu k informacím. Je povinna informace poskytovat za podmínek a způsobem stanoveným v tomto zákoně. Informace může poskytnout zcela nebo v omezeném rozsahu a zčásti anebo zcela poskytnutí odmítnout, případě může žádost vyřídit jiným zákonem předvídaným způsobem. Vystupuje ale vždy v postavení orgánu veřejné správy, který je vůči žadateli v nadřízeném postavení.
15. Žalobkyně rozhoduje pouze o veřejném subjektivním právu žadatele na poskytnutí informací, které má ústavněprávní základ v čl. 17 odst. 1 Listiny základních práv a svobod. Nerozhoduje o vlastních subjektivních právech a nemá ani postavení účastníka řízení podle zákona o svobodném přístupu k informacím. Pokud tedy nadřízený krajský úřad žalobkyni uložil *de facto* pouze to, aby o žádosti rozhodla zákonem stanoveným způsobem, nemůže se žalobkyně dovolávat toho, že byla jakkoliv zkrácena na svých subjektivních právech, např. na právu na samosprávu podle čl. 8 zákona č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů.
16. Nejvyšší správní soud se již v minulosti zabýval otázkou, zda obec může být aktivně věcně legitimovaná k podání žaloby proti rozhodnutí, kterým krajský úřad rozhodl o stížnosti na postup při vyřizování žádosti o informace podle § 16 odst. 1 zákona o svobodném přístupu k informacím. V rozsudku ze dne 13. 9. 2013, čj. 5 As 124/2011-126, č. 2958/2014 Sb. NSS, dospěl k závěru, že *povinný subjekt, a případně ani právnická osoba, jejíž je povinný subjekt součástí, nejsou legitimovány k podání žaloby proti rozhodnutí správního orgánu podle § 65 a násl. s. ř. s., která by směřovala proti úkonu nadřízeného orgánu, jímž bylo rozhodnuto podle § 16a odst. 7 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, o stížnosti žadatele o informaci týkající se požadované úhrady za poskytnutí informace. Takovou žalobu krajský soud odmítne podle § 46 odst. 1 písm. c) s. ř. s. jakožto návrh podaný osobou zjevně neoprávněnou.*

V odůvodnění citované rozsudku k tomu uvedl, že „*povinný subjekt [obec, resp. v daném případě statutární město] zavazují žalobou napadené úkony žalovaného nikoliv z toho důvodu, že by se jednalo o rozhodnutí ve smyslu § 65 odst. 1 s. ř. s., jímž by povinnému subjektu nebo stěžovateli jakožto veřejnoprávní korporaci, jehož je povinný subjekt součástí, byly zakládány, měněny, rušeny nebo závazně určovány práva či povinnosti, jak tvrdil stěžovatel v kasační stížnosti, ale z toho důvodu, že povinný subjekt zde vystupuje jako správní orgán, tj. vykonavatel, a nikoliv adresát veřejné správy, který je vázán „rozhodnutím“ žalovaného, jakožto nadřízeného správního orgánu, o stížnosti na postup povinného subjektu právě při výkonu veřejné správy.“*

17. Podle Nejvyššího správního soudu je tedy namístež žalobu povinného subjektu proti rozhodnutí nadřízeného orgánu o stížnosti odmítnout podle § 46 odst. 1 písm. c) s. ř. s. Soud si je přitom vědom toho, že se citované závěry vztahovaly k situaci, kdy se obec bránila žalobou proti rozhodnutí krajského úřadu, kterým bylo rozhodnuto o stížnosti na výši úhrady požadované za poskytnutí informací podle § 16a odst. 7 zákona o svobodném přístupu k informacím. Jak ale plyne i z komentářové literatury, závěr vyslovený Nejvyšším správním soudem má obecný dopad a lze ho vztáhnout i na jiné typy stížností a rozhodnutí o nich podle § 16a odst. 1 a odst. 6 zákona o svobodném přístupu k informacím [k tomu srov. komentář k § 16a (Stížnost na postup při vyřizování žádosti o informace). In: Furek, A., Rothanzl, L., Jirovec, T.: *Zákon o svobodném přístupu k informacím. 1. vydání*. Praha: C. H. Beck, 2016, s. 946–947].
18. Ostatně závěr o zjevné absenci aktivní věcné legitimace obce (územního samosprávného celku) jako povinného subjektu potvrzuje i další navazující judikatura Nejvyššího správního soudu (např. rozsudky ze dne 30. 11. 2021, čj. 10 As 450/2021-32, a ze dne 9. 11. 2022, čj. 6 As 365/2021-24). Ta sice přiznává žalobní legitimaci povinným subjektům z kategorie *veřejných institucí* ve smyslu § 2 odst. 1 zákona o svobodném přístupu k informacím (mezi ty žalobkyně nepatří). Ve vztahu ke státním orgánům a územním samosprávným celkům (a jejich orgánům) však trvá Nejvyšší správní soud na tom, že nemají věcnou legitimaci k žalobě proti rozhodnutí nadřízeného orgánu o stížnosti podle § 16 odst. 6 písm. b) zákona o svobodném přístupu k informacím.
19. V rozsudku čj. 10 As 450/2021-32 se k tomu uvádí: „*Jak již NSS vysvětlil na sklonku roku 2020 (viz rozsudek ze dne 19. 11. 2020, čj. 10 As 244/2020-40, č. 4114/2021 Sb. NSS, Vodovody a kanalizace Prostějov, a. s.), pokud stát, veřejnoprávní korporace nebo jiná osoba vystupuje jako nositel veřejné moci (a tímto nositelem nepochybně je, pokud autoritativně rozhoduje o poskytnutí informací), nemá žádná subjektivní práva. Proto pokud správní orgán I. stupně nesouhlasí s rozhodováním odvolacího orgánu, nemůže podat správní žalobu (takto již usnesení ze dne 15. 4. 2003, čj. 7 A 32/2002-23, č. 32/2003 Sb. NSS). Eventuální rozpor v právních názorech mezi instančně vyšším a instančně nižším orgánem uvnitř veřejné moci je vyřešen subordinací, tedy vztahem nadřízenosti a podřízenosti (srov. usnesení rozšířeného senátu ze dne 18. 2. 2020, čj. 8 Afs 128/2018-46, č. 4006/2020 Sb. NSS, bod 54). Stejně tak nemůže být správní orgán rozhodující věc v I. stupni osobou zúčastněnou na řízení.“*
20. Soud tedy dospěl k závěru, že žalobkyni i přes její tvrzení o tom, že byla napadeným rozhodnutím zkrácena na svých právech, zcela zjevně (*prima facie*) chybí aktivní věcná legitimace (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 9. 2005, čj. 4 As 50/2004-59, č. 1043/2007 Sb. NSS). Proto žalobu odmítl podle § 46 odst. 1 písm. c) s. ř. s., neboť byla podána osobou k tomu zjevně neoprávněnou.

21. S ohledem na zajištění hospodárnosti navazujícího správního řízení a řádného vyřízení podané žádosti o informace však soud *obiter dictum* dodává, že napadené rozhodnutí dává žalobkyni pokyn pouze k tomu, aby žádost *řádně vyřídila*. Na jednu stranu tak je třeba upozornit na § 6 zákona o svobodném přístupu k informacím. Ten stanoví, že *pokud žádost o poskytnutí informace směřuje k poskytnutí zveřejněné informace, může povinný subjekt co nejdříve, nejpozději však do sedmi dnů, místo poskytnutí informace sdělit žadateli údaje umožňující vyhledání a získání zveřejněné informace, zejména odkaz na internetovou stránku, kde se informace nachází*. V daném případě, kdy žalobkyně pouze odkázala žadatele na možnost nahlédnout do požadovaných písemností v sídle obecního úřadu, však tímto postupem nebylo možné žádost vyřídit. Sporné je již to, zda vůbec lze listiny uložené u obecního úřadu považovat za zveřejněné informace ve smyslu § 3 odst. 5 zákona o svobodném přístupu k informacím. Navíc žadatel zjevně trval na poskytnutí písemností v elektronické podobě, a uplatní se tedy § 6 odst. 2 zákona o svobodném přístupu k informacím, který stanoví, že *pokud žadatel trvá na přímém poskytnutí zveřejněné informace, povinný subjekt mu ji poskytne*. Zákonem stanovená výjimka, podle níž *to neplatí, pokud byla žádost o poskytnutí informace podána elektronicky a pokud je požadovaná informace zveřejněna způsobem umožňujícím dálkový přístup a žadateli byl sdělen odkaz na internetovou stránku, kde se informace nachází*, se v daném případě zjevně neuplatní.
22. Pokud žalobkyně na druhou stranu tvrdí, že ji žadatel zahlcuje podáváním žádostí o informace, které zcela neúměrně zatěžují její chod a způsobují jí neúměrnou zátěž, a pokud by bylo toto tvrzení skutečně pravdivé, může, pokud jsou k tomu splněny zákonem stanovené podmínky, reagovat některým ze zákonem předvídaných způsobů. Nabízí se zde jednak možnost podmínit poskytnutí informací úhradou nákladů podle § 17 zákona o svobodném přístupu k informacím, v takovém případě mohou být žalobkyni alespoň z části kompenzovány vynaložené náklady. Dále zákon ovšem dává povinnému subjektu také možnost odmítnout poskytnutí žádosti postupem podle § 11a zákona o veřejném přístupu k informacím. A to v případech, kdy cílem žadatele je způsobit *a) nátlak na fyzickou osobu, již se týkají požadované informace, nebo b) nepřiměřenou zátěž povinného subjektu*. Jde o důvody, které lze jinak shrnout pod obecnější pojem *zneužití práva*. Takový postup lze ale uplatnit pouze v zákonem stanovené sedmidenní lhůtě, takže v tomto případě již zřejmě nepřichází v úvahu. Nadto je třeba zdůraznit, že ať již požadavek na úhradu nákladů poskytnutí žádosti, tak i případné odmítnutí žádosti z důvodu zneužití právu, musejí být vždy řádně odůvodněny.
23. O nákladech řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 3 s. ř. s., podle něhož žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, jestliže byla žaloba odmítnuta.
24. Vzhledem k jejímu odmítnutí se soud již pro nadbytečnost nezabýval podaným návrhem na přiznání odkladného účinku žalobě.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních právních předpisů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 29. července 2025

Mgr. Milan Procházka
předseda senátu